

Programma Sociaal Domein

Inleiding

Perspectief 2024 sociaal domein

Zorg en ondersteuning, werk en inkomen, (passend) onderwijs en overig preventief beleid - met name rond jeugd en gezondheid - vormen het hart van het Programma Sociaal Domein. Dit programma streeft ernaar dat de inwoners van Twenterand zo veel mogelijk zelf hun dagelijkse dingen kunnen doen en daar zelf over beslissen om mee te kunnen doen in de samenleving. Thuis, in de buurt, bij een vereniging of organisatie of op het werk. Alle mogelijkheden (eigen kracht) van inwoners en hun omgeving (inzet netwerk) worden hierbij benut. Waar dat niet/of in mindere mate lukt worden inwoners hierbij geholpen of ondersteund. Binnen het jeugdbeleid en onderwijs stimuleren wij ontwikkeling van individuen. We ondersteunen inwoners met zorgvragen en geldzorgen. Rond werkgelegenheid is er aandacht voor specifieke doelgroepen met arbeidsbeperkingen. Veranderingen hebben vooral betrekking op mensen in een kwetsbare positie. De sociaaleconomische problematiek in onze gemeente blijft stevig en dus is daarmee de opgave in het sociaal domein ook fors.

Kijkend naar 2024 zijn er vernieuwde kaders van toepassing op het sociaal domein. Enerzijds is er de uitwerking van het coalitieakkoord in het collegeprogramma om het scenario "Economisch sterk met een sociaal kloppend hart" vorm te geven. Anderzijds, maar zeker ook in het verlengde hiervan, ligt er de nieuwe integrale beleidsnota Sociaal Domein 2023-2026 (hierna: IBN). Een nieuwe nota, waarin het voorheen aparte document voor gezondheidsbeleid onderdeel van is, en met veel meer aandacht voor onderwijs.

Vanuit de gehouden interactieve activiteiten met relevante stakeholders en gezien het beoogd effect zijn de volgende vier integrale thema's gekozen in deze nota, als basis voor onze opgaven:

1. De zelfredzame Twenterander
2. De participerende Twenterander
3. De gezonde Twenterander
4. De lerende Twenterander

De inwoner, de Twenterander, staat hiermee centraal in ons beleidsperspectief. Wij kiezen dan ook als vertrekpunt: Inwoners als "motor" voor de ontwikkeling van Twenterand. Inwoners die werken, versterken de economie! Inwoners die iets organiseren versterken de leefbaarheid en sociale samenhang. Inwoners die praktisch geschoold zijn, zijn de bouwers van Twenterand. Ouders die goed opvoeden, vormen sociaal vaardige inwoners en een verdraagzamere maatschappij. Ons beleid streeft ernaar dat inwoners een goede (start)positie krijgen om mee te doen. Dat ze zo veel mogelijk zelf hun dagelijkse dingen kunnen doen en daar zelf over beslissen om écht mee te kunnen doen in de samenleving. Economie en sociaal gaan zo hand in hand voor een beter Twenterand!

De lijn uit de huidige IBN wordt voortgezet waarbij zelfredzaamheid, participatie en transformatie leidend zijn. Wel zijn er nu accentverschuivingen, met name vanwege het coalitieakkoord dat leidend is in combinatie met de actuele sociale vraagstukken die gelden voor Twenterand. Onderwerpen als bestaanszekerheid, kansengelijkheid, inclusiviteit, normalisering en preventie vindt u daarom terug in deze nota. Het tijdsgewricht en de opgaven waar we nu voor staan zijn stevig. De crisis op de woningmarkt, de inflatie en energie-armoede, de situatie in Oekraïne, de vergrijzing, de vele zorgvragen, maatschappelijke onrust, personeelstekorten maken dat individuen en/of groepen het zwaar hebben. De gemeente, als dichtst bij de burger staande overheid, voelt zich geroepen om inwoners te ondersteunen. Tegelijkertijd staat ook de gemeente zelf voor uitdagingen. Gelet op de zorgelijke financiële positie van onze gemeente met name in het meerjarenbeeld, betekent dat focus aangebracht moet worden met scherpe keuzen om bepaalde zaken niet meer of anders te (laten) doen. Het college doet binnen deze kaders hiertoe voorstellen (zie collegeprogramma en deze kadernota).

De hoofdvisie in deze nota wordt dus bestendigd, want gebleken is dat onze aanpak vruchten heeft afgeworpen. Vernieuwen en besparen gaan hand in hand (transformatie). Succesvolle interventies als de poh-jeugd, de consulent externe verwijzers en het gezinswerk zijn hier voorbeelden van. De samenwerking met het voorliggend veld (sociale basis) en de toegang blijven we dan ook doorontwikkelen (zie ook de bijlage bij de IBN). Dit doen we op basis van een visie in combinatie met ervaringen uit de praktijk. Geld volgt beleid (middelen volgen opgaven) en dat werkt! Tenslotte versterken regionale samenwerking en lokale inzet elkaar bij het vormgeven van taken binnen het sociaal domein.

Landelijke ontwikkelingen blijven ondertussen fors van invloed en in deze kadernota gaan wij in op de hervormingsagenda jeugd, het toekomstscenario jeugd en gezinsbescherming, ontwikkelingen Jeugdbescherming, enzovoort.

De gemeente heeft een wettelijke taak in het sociaal domein. Wij verliezen niet uit het oog dat er altijd een vangnet moet zijn voor de meest kwetsbaren. Wij hebben hier oog voor maar kijken ook naar

zelfredzaamheid en ontmoedigen claimgedrag. Het college kijkt naar versterking maar heeft ook te maken met de financiële positie van de gemeente en zoekt gericht besparingen, ook binnen het sociaal domein, met daarbij als doel het voorzieningenniveau zoveel mogelijk te behouden.

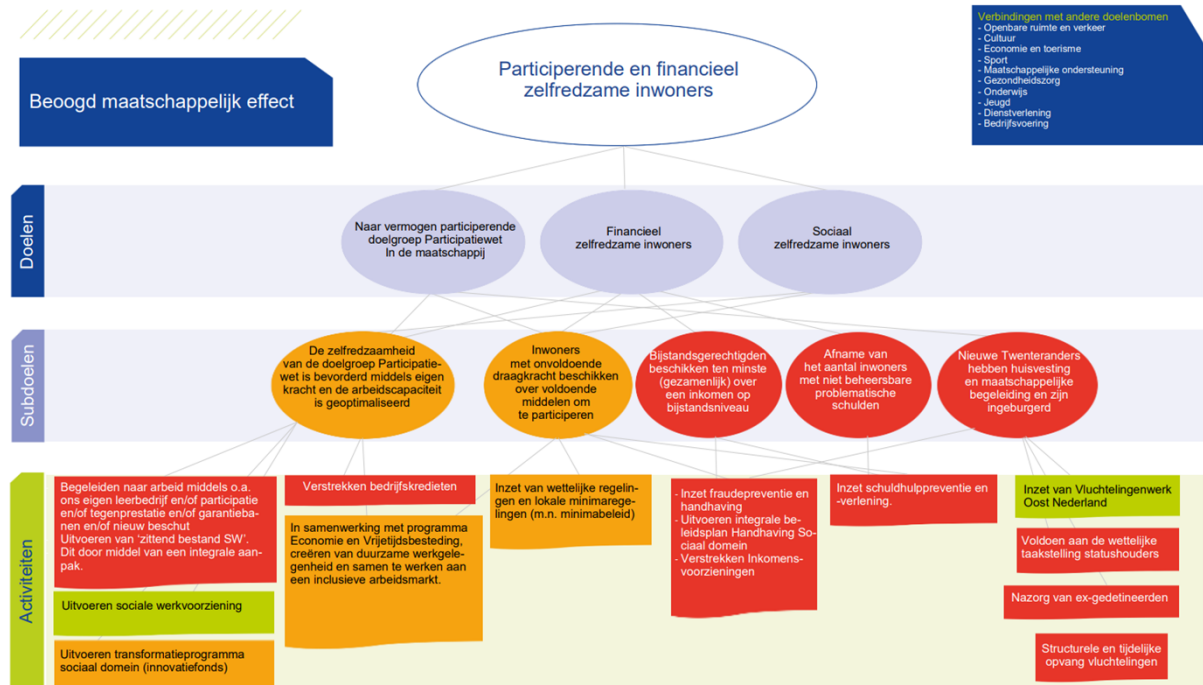
We varen in het sociaal domein scherp aan de wind. Er zijn de nodige ontwikkelingen (nieuwe inkoop jeugd/ Wmo/vervoer, reële (zorg)tarieven, inkomensafhankelijke bijdrage Wmo, vergrijzing, beschermd wonen, onderwijshuisvesting, toekomstscenario kind en gezinsbescherming en hervormingsagenda, enz.) die nog niet op geld zijn te zetten. Daarbij stijgen kosten en dan zijn randvoorwaardelijke factoren als de arbeidsmarkschaarste en cultuuraspecten (claimgedrag) nog niet eens benoemd. We voorzien (potentiële) risico's, maar zorgen ondertussen dat onze reserves op peil zijn om eventuele klappen op te vangen. Onze druk c.q. lobby naar Den Haag voor het sociaal domein - maar breder nog het ravijnjaar - wordt hierbij onverminderd voortgezet.

Tot zover de algemene inleiding. Bij de doelenbomen gaan wij nader in op de specifieke voorstellen en ontwikkelingen.

Doelenboom Sociale Zaken

Doelenboom

Sociale zaken | 2024

Beoogd maatschappelijk effect

Participerende en financieel zelfredzame inwoners

Doel: Naar vermogen participerende doelgroep Participatiewet In de maatschappij

Het doel van de Participatiewet is om mensen zoveel mogelijk te laten participeren op de reguliere arbeidsmarkt. De gemeente kan voor iedereen dezelfde instrumenten en voorzieningen inzetten en zal daarbij ook maatwerk inzetten. Hierbij wordt zoveel mogelijk uitgegaan van de eigen kracht van de inwoner.

Doel: Financieel en sociaal zelfredzame inwoners

Het hebben van werk of een zinvolle dagbesteding maken meedoen in de samenleving mogelijk. Het zorgt voor ritme en structuur en het geeft eigenwaarde. We willen dat elke inwoner van de gemeente Twenterand de mogelijkheid krijgt om naar vermogen mee te doen aan de samenleving. We ondersteunen inwoners die niet zelf in hun levensonderhoud kunnen voorzien met een uitkering. Voor een deel van deze inwoners ligt er een opgave wat betreft het vinden van passend werk. Kinderen moeten zich kunnen ontplooiën, hun eigen mogelijkheden ontdekken en ontwikkelen en volop mee kunnen doen in de samenleving. Belangrijk is dat zij perspectief houden op een gelukkig leven. Elk kind moet niet alleen kunnen beschikken over voedsel, kleding en andere basisbehoeften, maar moet ook mee kunnen op schoolreis, lid van de bibliotheek kunnen worden en bijvoorbeeld wekelijks kunnen sporten of muziek maken.

Doel: Sociaal zelfredzame inwoners

Subdoel: Nieuwe Twenteranders hebben huisvesting en maatschappelijke begeleiding en zijn ingeburgerd

Activiteiten

- **Wijziging ten opzichte van de Kadernota 2024: Structurele en tijdelijke opvang vluchtelingen**
Omschrijving

Opgave vluchtelingenopvang gemeente Twenterand

De focus van de vluchtelingenopvang in Twenterand ligt op dit moment op huisvesting van statushouders en op de opvang van Oekraïense ontheemden. Betreffende de statushouders; duidelijk is dat de taakstelling voor de kalenderjaren 2024 en volgende verder zal toenemen. Deze toename is gebaseerd op de inschatting van het kabinet dat het aantal asielzoekers dit jaar en komende jaren toeneemt en dat de achterstanden in de verwerking van asielaanvragen bij de IND worden ingelopen. De taakstelling voor de 1e helft van 2023 bedroeg 41. Het eerste halfjaar van 2023 hebben we 46 statushouders gehuisvest. Dit heeft ertoe geleid dat onze gemeente op trede 0 staat van de provinciale interventieladder. De provincie heeft immers de taak om interbestuurlijk toe te zien op de realisatie van huisvesting van statushouders.

Voor de tweede helft van 2023 bedraagt de (verhoogde) taakstelling 53. Dit betekent dat onze opgave (inclusief een achterstand van 7) in de periode tot 1 januari 2024 55 bedraagt. Dit betekent een enorme uitdaging, temeer daar de nu gekoppelde statushouders veelal wachten op gezinshereniging. Deze familieleden van de statushouders tellen pas voor de taakstelling mee, wanneer ze ook daadwerkelijk gehuisvest zijn in Twenterand. Het aantal nareizigers bedraagt op dit moment 19. Deze nareizigers zullen waarschijnlijk niet voor 1 januari 2024 gehuisvest worden.

Opgang ontheemde Oekraïners

Voor 2023 is de verwachting dat Twenterand circa 250 ontheemden uit de Oekraïne opvangt. Deze ontheemde Oekraïners zullen gehuisvest worden aan de Sportlaan (circa 58) en op camping de Blekkenhorst (circa 200). Ons college geeft daarmee uitvoering aan de wens van de meerderheid van de Raad om geen asielzoekers te huisvesten, zolang dat wettelijk niet vereist is. Door meer Oekraïners te huisvesten, dan het afgesproken aantal in de Twentse context (191), geeft Twenterand een plus aan de Oekraïne-opvang. Duidelijk is geworden is dat de Spreidingswet niet controversieel is verklaard, wat mogelijk inhoudt dat Twenterand in de toekomst toch wettelijk verplicht kan worden om asielzoekers een plek te geven in onze gemeente.

Metingen en verplichte indicatoren

Beleidsdoelen	Begroot 2024	Begroot 2023	2022	2021	2020	2019	2018	Bron
Naar vermogen participerende (niet) uitkeringsgerechtigden								
Aantal uitkeringsgerechtigden* (participatiewet)	415	425	394	403	432	442	462	CIV
Aantal personen met een loonkostensubsidie (nieuwe indicator 2021)	135	130	135	115	97	-	-	CIV
Aantal uitkeringsgerechtigden (IOAW/IOAZ)	17	22	17	22	22	24	25	CIV
Aantal activeringstrajecten	320	250	320	235	330	334	366	CIV
Aantal Wsw 'zittend bestand' in arbeidsjaren	212	200	223	221	255	267	267	meicirculaire
Aantal taakstelling vergunninghouders	100	70	57	29	38	28	50	Min. Justitie en Veiligheid
Financieel zelfredzame inwoners								
Aantal aanvragen bijzondere bijstand**	460	450	458	553	432	562	471	CIV
Aantal personen die uitgestroomd zijn naar werk***	116	50	116	59	44	70	76	CIV
Aantal aanvragen inkomenstoeslag**	325	325	310	338	404	327	307	CIV
Aantal personen die beroep doen op de studietoelage**	15	15	14	17	11	8	11	CIV
Sociaal zelfredzame inwoners								
Aantal personen die beroep doen op de Meedoenregeling**	350	350	359	309	218	423	400	CIV
Aantal personen die beroep doen op de jeugd sport en cultuurfonds	150	150	105	165	124	163	105	extern
Beschut werk	20	nmb	17	17	11	11	5	Ministerie van SzW
Aantal kinderen schoolpakket	80	90	66	70	95	79	60	Interne systemen

* betreft het aantal uitkeringspartijen

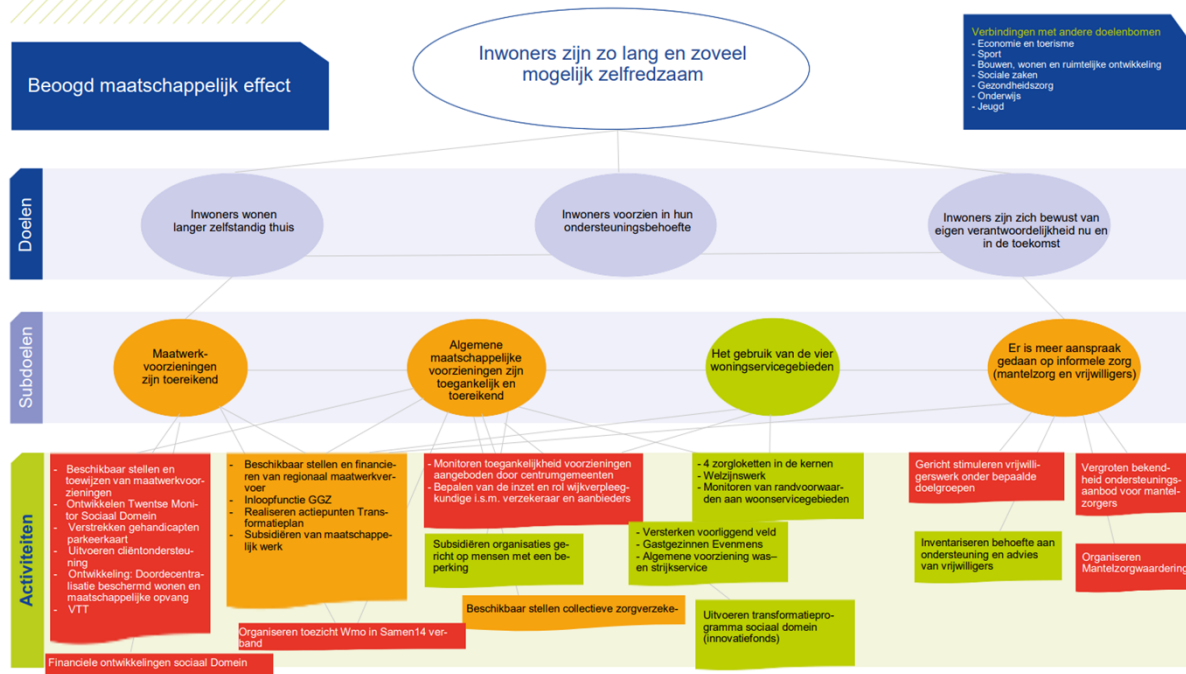
** betreft per 2021 het aantal toegekende aanvragen

*** vanaf 2022 vermelden we het totale aantal uitgestroomde personen uit de bijstand

Doelenboom Maatschappelijke ondersteuning

Doelenboom

Maatschappelijke ondersteuning | 2024

Beoogd maatschappelijk effect

Inwoners zijn zo lang en zoveel mogelijk zelfredzaam

Doel: Inwoners wonen langer zelfstandig thuis

Wij streven als Twenterand na dat inwoners zo lang mogelijk zelfredzaam blijven. Daartoe werken we er aan om de inwoners zo lang dit mogelijk en wenselijk is zelfstandig thuis te laten wonen. We voorzien zo goed mogelijk, direct of indirect, in de diverse ondersteuningsbehoeften van inwoners. We zorgen voor goed ingerichte woonservicegebieden. We ondersteunen mantelzorgers en vrijwilligers om in dit doel te voorzien.

Doel: Inwoners voorzien in hun ondersteuningsbehoefte

Het doel van de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo) is dat inwoners worden voorzien in hun ondersteuningsbehoefte. Inwoners worden gestimuleerd en ondersteund om nog meer op eigen kracht en samen met het eigen netwerk te komen tot oplossingen. De inwoner en zijn omgeving staan daarbij centraal. We stimuleren inwoners op hun eigen mogelijkheden en verantwoordelijkheden in te zetten. Een maatwerkvoorziening is het sluitstuk van de Wmo. Eerst beoordelen de eigen kracht van de inwoner en kijken we naar algemene voorzieningen. Daar waar nodig zetten we een maatwerkvoorziening in om in de ondersteuningsbehoefte van de inwoner te voorzien.

Doel: Inwoners zijn zich bewust van eigen verantwoordelijkheid nu en in de toekomst

We bevorderen het bewustzijn onder de inwoners van hun eigen verantwoordelijkheden en bevoegdheden. Inwoners worden gestimuleerd en ondersteund om in eerste instantie op eigen kracht en gezamenlijk met de mensen uit hun omgeving tot oplossingen voor problemen te komen.

Subdoel: Maatwerkvoorzieningen zijn toereikend

Activiteiten

- **Financiële ontwikkelingen Sociaal Domein**

Omschrijving

In elke kadernota en begroting gaan wij in op de financiële ontwikkelingen sociaal domein. Deze keer is de lijn van het nieuwe voorliggende collegeprogramma het vertrekpunt.

Vanuit het collegeprogramma is er de behoefte om met lef scherp aan de wind te varen om Twenterand financieel gezonder te krijgen. De opdracht uit het collegeprogramma is daarom verkend of op basis van de afgelopen jaarrekening onderschrijdingen hebben plaatsgevonden binnen de openeinde-regelingen. In de kadernota zijn de bevindingen gepresenteerd. In deze begroting is daarom - als besluit uit de Kadernota - verwerkt om € 900.000,- structureel af te ramen (dus lager begroten) op jeugdhulp, op basis van de jaarrekeninguitkomst. Voor de overige openeinderegelingen is op basis van de jaarrekening dit niet verantwoord gebleken tijdens de kadernota.

Een belangrijke verklaring – naast het nemen van meer risico - is dat het (voordeel van het) woonplaatsbeginsel structureel doorwerkt in onze begroting en dat onze interventies in het voorliggend veld en preventie succesvol zijn (denk aan POH jeugd, de consultant externe verwijzers, gezinswerk). Ondanks dat het Rijk ons inziens te weinig bijdraagt, is het in Twenterand financieel rustig binnen het sociaal domein. Er wordt vanuit een strakke koers met bevordering van zelfredzaamheid en eigen kracht) doorgewerkt aan de transformatie en het positieve beeld over het sociaal domein. De aandacht voor de kwetsbaren (bijvoorbeeld in het minimabeleid/energiecrisis) willen we graag bestendigen de komende jaren.

Voorts is - na vaststelling van de kadernota - naar aanleiding van de analyses rond de Berap 2023 er een verdere bijstelling van ramingen mogelijk op het budget PGB van € 155.000 (V). Door minder volumes is er onderuitputting aan de orde. Relevant is echter wel te melden dat er onlangs een bezuiniging op de PGB-tarieven is ingezet (opdracht van de Raad uit de begroting 2023 om minimumloon te hanteren), die door recente uitspraken van de Centrale Raad van Beroep niet meer is toegestaan en het besluit in de verordening zal moeten worden teruggedraaid. In de Berap gaven wij hier al een aankondiging over. Het financieel nadelig effect voor 2024 is echter zeer beperkt door lopende verplichtingen. De uitspraken worden nu ook landelijk nader geduid (o.a. door VNG) en wanneer er meer duidelijkheid is zal bepaald kunnen worden wat dit juridisch en financieel betekent. Ten tweede wordt ook het budget van de gemeentepolis aangepast met €60.000 (V). Dit is geen bezuiniging, want als coalitie houden wij een warm kloppend hart voor de minima, maar een aanpassing wegens minder afname (volume). Mocht in de toekomst blijken dat meer middelen wederom nodig zijn (het blijft een open einde regeling) dan zullen wij hiertoe weer voorstellen doen, want wij zijn overtuigd van de meerwaarde van deze zorgverzekering.

Ten derde is een doorrekening gemaakt van de nieuwe aanbesteding doelgroepenvervoer. In navolging van de Berap (zie de toelichting en aankondiging aldaar) is berekend dat met de huidige volumes en tarieven en rekening houdend met de overgangperiode de verwachting is dat de uitkomst van de aanbesteding per saldo voor leerlingenvervoer en OMD structurele voordelige effecten zullen gaan hebben. Voor 2024 is dit saldo van 75.000 (V) verwerkt in deze begroting.

Ten vierde is er nu ook een nadere financiële duiding mogelijk voor het onderwerp "reële tarieven Wmo en jeugd". We zijn wettelijk verplicht te toetsen of tarieven voldoen (zie de toelichting bij doelenboom jeugd, ook in de Berap 2023). De voorlopige beelden zijn dat we inderdaad hogere tarieven moeten toepassen en dit levert forse meerkosten op voor 2024. Voor jeugd is € 340K (N) en voor Wmo € 750K (N). Regionale afronding van dit onderzoek tarieven en besluitvorming moet nog plaatsvinden, maar omdat we als college realistisch willen begroten, willen wij deze meerkosten toch vast als stelpost meenemen in de begroting 2024 e.v. Van andere effecten zoals genoemd in de Berap (aanbieders in nood, sterke stijging van de tarieven JB-JR en de gevolgen van de afbouw van de jeugdzorgplus naar kleinschaligheid) is de omvang nog niet bekend en daarom zijn deze nog niet meegenomen.

De consequenties van ramen met meer risico's spreken voor zich maar zijn wel goed om te vermelden, mede binnen de context dat binnen het sociaal domein er diverse openeinderegelingen blijven. Scherper ramen betekent meer kans op overschrijdingen en kans op meer instabiliteit in de financiële uitkomsten. Mochten er dus omstandigheden zich voordoen (in bijvoorbeeld volume, zorgkostenzwaarte, tarieven, inflatie/CAO stijgingen boven onze ramingen, nieuwe inkooponderdelen of in ontwikkelingen die niet (meer) in de begroting passen, dan geldt zullen we hierop terugkomen en betekent dit een algemene opgave in onze begroting en wordt er net als bij tegenvallers op de andere domeinen de algemene risico reserve (ARR) het instrument om dit op te vangen. Immers scherp ramen en het reservebeleid zijn onvoorwaardelijk aan elkaar verbonden.

Transformatie blijft nodig!

De opgaven in het sociaal domein blijven groot en daarom willen wij ook pro actief blijven investeren

en inspelen op versterking van het voorliggend veld en de komende majeure ontwikkelingen zoals de hervormingsagenda jeugd, het scenario kind en gezinsbescherming, de opgave ombouw zware woonzorgvoorzieningen voor jeugdhulp (o.a. 3 milieuvorzieningen) en decentralisatie beschermd wonen. Voor alle relevante ontwikkelingen verwijzen wij naar de andere teksten in deze kadernota en de Integrale Beleidsnota Sociaal Domein (IBN).

Metingen en verplichte indicatoren

Beleidsdoelen	Begroot 2024	Begroot 2023	2022	2021	2020	2019	2018	Bron
Maatwerkvoorzieningen zijn toereikend								
Toegekende maatwerkvoorzieningen totaal	4061	4000	3270	3554	3434	3325	2756	Interne systemen
Algemeen maatschappelijke voorzieningen zijn toegankelijk en toereikend								
Aantal mantelzorgers dat de waardebonnen heeft ontvangen	1000	1000	803	885	986	1003	682	Stichting Evenmens
Aantal individueel ondersteunde mantelzorgers	280**	350	236	265	306*	162	203*	Stichting Evenmens
Aantal behandelde cliëntsystemen	430	430	436	407	437	454	400	Avedan Maatschappelijk werk
Aantal behandelde cliënten	220	220	197	192	252	275	313	MEE IJsseloevers
Aantal verzekerden collectieve zorgverzekering	950	1200	1099	1209	1221	1416	1408	Menzis

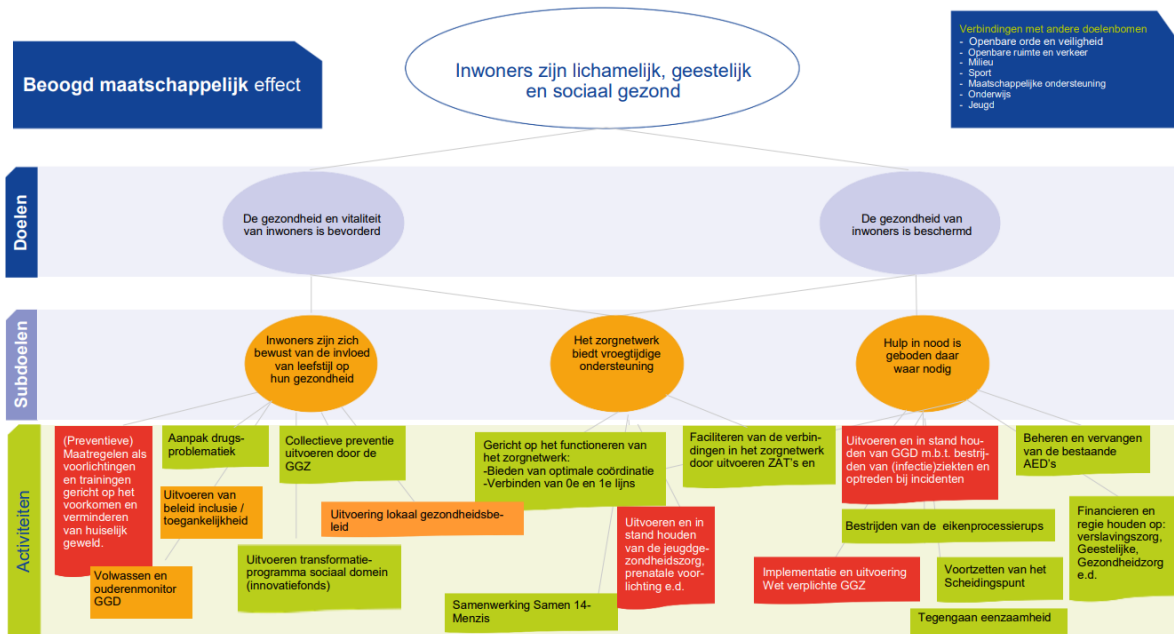
*In 2018 is er op een andere manier en met een ander systeem geregistreerd. De korte contacten zoals doorverwijzingen, korte vragen en deelname aan cursussen zijn niet meer meegenomen om een beter beeld te krijgen van de individueel ondersteunde mantelzorger.

** De verwachting was dat na corona het aantal individueel ondersteunde mantelzorgers zou stijgen, er is echter groepsaanbod ingezet waardoor steun ook in groepsverband geleverd kon worden. Hierdoor is 2024 realistischer en met de inzichten van nu, lager geraamd.

Doelenboom Gezondheidszorg

Doelenboom

Gezondheidszorg | 2024

Beoogd maatschappelijk effect

Inwoners zijn lichamelijk, geestelijk en sociaal gezond.

Doel: De gezondheid en vitaliteit van inwoners is bevorderd

Volgens het concept voor positieve gezondheid, is gezondheid “het vermogen zich aan te passen en een eigen regie te voeren, in het licht van de fysieke, emotionele en sociale uitdagingen van het leven”. Gezondheid is nauw verbonden met andere leefgebieden van inwoners. Dit maakt een integrale aanpak voor het verbeteren van de gezondheid noodzakelijk. Voor de gemeente is het van belang dat haar inwoners gezond en vitaal zijn. Door het bevorderen van gezondheid en vitaliteit kunnen zorgkosten verminderden en soms wel voorkomen worden. Inwoners die gezond en vitaal zijn kunnen daarnaast een grote bijdrage leveren aan de samenleving door bijvoorbeeld het uitvoeren van vrijwilligerswerk.

Doel: De gezondheid van inwoners is beschermd

Naast het bevorderen van de gezondheid en vitaliteit van inwoners is het ook nodig om deze gezondheid te beschermen. Er zijn meerdere bedreigingen die de gezondheid van mensen kunnen schaden. Door het organiseren van beschermingsmaatregelen probeert de gemeente dit te voorkomen. Gezondheidsbescherming is het geheel van activiteiten en maatregelen dat er toe bijdraagt dat mensen minder worden blootgesteld aan schadelijke omstandigheden.

Subdoel: Hulp in nood is geboden daar waar nodig

Activiteiten

- Wijziging ten opzichte van de Kadernota 2024: Beheren en vervangen van de bestaande AED's

Omschrijving

In 2024 en 2025 is er extra budget beschikbaar om inwoners van Twenterand op te leiden en te trainen in het gebruik van een AED. We maken gebruik van communicatiekanalen om extra aandacht

voor reanimeren te genereren en zetten in op verjonging van het burgerhulpverlenersbestand en beginnen dus bij het opleiden van jongeren. Hiervoor wordt samenwerking met sport- en beweegorganisaties en bijvoorbeeld jongerenwerk gezocht.

Voorstel	i/s	Financiën	v/n
AED voorlichting en training (voor 2024 en 2025)	i	€ 15.000	n

Metingen

Beleidsdoelen	Begroot 2024	Begroot 2023	2022	2021	2020	2019	2018	Bron
Hulp is geboden waar nodig								
Aantal beschikbare en in kaart gebrachte AED's (incl. AED's in particulier eigendom)	100	90	91	91	81	80	88	Hartslagnu.nl
Minimaal aantal inwoners uit Twenterand die staan ingeschreven op www.hartslagnu.nl	1100	970	1100	1011	917	900	1.039	Hartslagnu.nl
Mate waarin hulpverlening bij tijdelijk huisverbod wordt aangeboden (%)*	100	100%	100%	100%	100%	100%	100%	Avedan Maatschappelijk werk
Mate van acceptatie hulpverlening bij tijdelijk huisverbod (%)	100	100%	100%	100%	100%	100%	100%	Avedan Maatschappelijk werk
Aantal basisscholen met voorlichting over middelengebruik	21	0	0	1**	2**	17	8	Tactus Verslavingszorg, Firstaidd

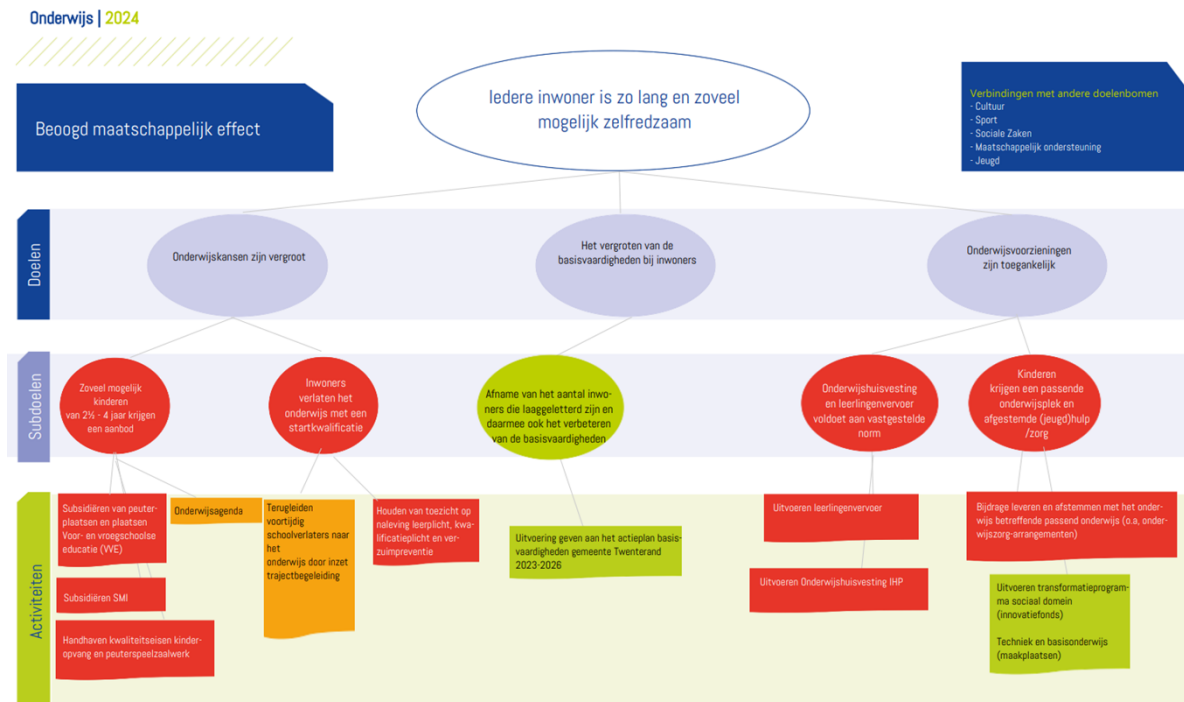
* Tot en met augustus 2020 gaat het om 3 thv's in de gemeente Twenterand

** In verband met de coronamaatregelen zijn verschillende voorlichtingen niet doorgegaan. Met de scholen is afgestemd hoe hiermee om te gaan.

*** In verband met de coronamaatregelen hebben er 7 scholen tot aan de zomervakantie voorlichtingen afgenomen. De aantallen voor de tweede helft na de zomervakantie zullen wederom afhankelijk zijn van corona.

Doelenboom Onderwijs

Doelenboom

Beoogd maatschappelijk effect

Iedere inwoner is zo lang en zoveel mogelijk zelfredzaam

Doel: Onderwijskansen zijn vergroot

Het doel van onderwijsachterstandenbeleid is in een vroegtijdig stadium achterstanden en problemen bij kinderen signaleren. Zo kan tijdig de juiste ondersteuning geboden worden en hebben kinderen op vervolgonderwijs een betere start. Tevens hoopt de gemeente met deze preventieve inzet in de toekomst minder vaak jeugdhulpvoorzieningen in te zetten.

Doel: Inwoners hebben voldoende basisvaardigheden om mee te doen in de samenleving

Laaggeletterden zijn niet in staat gedrukte of geschreven informatie te gebruiken en kunnen hierdoor minder goed functioneren in de samenleving, thuis en op het werk. Onze doelstelling is om te komen tot een vermindering van de laaggeletterdheid in Twenterand met als resultaat een grotere kans op geluk, gezondheid en groei van onze inwoners.

Doel: Onderwijsvoorzieningen zijn toegankelijk

De voorzieningen voor onderwijshuisvesting en leerlingenvervoer voldoen aan de normen die in de lokale verordeningen zijn vastgelegd. Tevens zorgt de gemeente dat er in specifieke gevallen extra ondersteuning beschikbaar is voor kinderen in aanvulling op een passende onderwijsplek, zoals het passend onderwijs beoogt.

Metingen

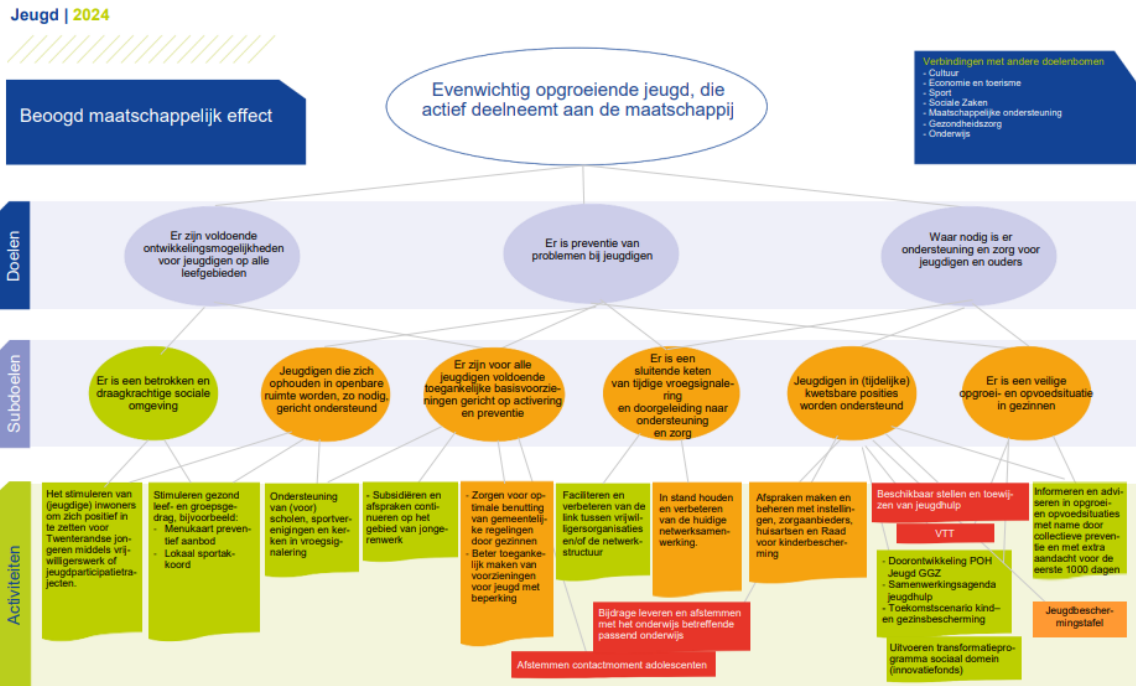
Beleidsdoelen	Begroot 2024	Begroot 2023	2022	2021	2020	2019	2018	Bron
Basisvaardigheden zijn vergroot								
Aantal peuters dat wordt bereikt (zowel reguliere peuters als doelgroeppeuters (VVE))	450	450	506	452	418	313	170	Opgave instellingen
Aantal cursisten die een taal cursus volgen bij het ROC	40	40	58	42	38	40	50	ROC
Aantal cursisten aangemeld via Taalpunt	60	60	58**	18*	31	90	37	Taalpunt
Aantal leerlingen leerlingenvoer	370	368	333	366	298	282		

* dit aantal is lager als gevolg van corona

** dit aantal is hoger, na coronaperiode stijging van het aantal (ook de digitale cursisten zijn meegerekend)

Doelenboom Jeugd

Doelenboom

Beoogd maatschappelijk effect

Evenwichtig opgroeiende jeugd, die actief deelneemt aan de maatschappij.

Doel: Er zijn voldoende ontwikkelingsmogelijkheden voor de jeugd op alle leefgebieden

De meeste jeugdigen groeien probleemloos op, ouders zijn hiervoor als eerste verantwoordelijk. Daarnaast zijn er voldoende voorzieningen op het gebied van sport, welzijn, cultuur, educatie, gezondheid en vrije tijd waardoor de jeugd in Twenterand zich kan ontwikkelen.

Doel: Er is preventie van problemen bij jeugd

De gemeente wil voorkomen dat lichte opvoed- of opgroevragen uitgroeien tot zorgvragen door een overzichtelijk zorglandschap te creëren voor opvoedondersteuning. Dit is vooral gericht op collectieve preventie. Ook wordt extra aandacht besteed aan de eerste 1000 dagen van het kind.

Doel: Waar nodig is er ondersteuning en zorg voor jeugdigen en ouders

Voor ouders en jeugdigen waarvoor het niet vanzelfsprekend is dat alles vanzelf goed verloopt, is aanvullende ondersteuning of zorg nodig om ook voor hen de kans om evenwichtig op te groeien te vergroten. We streven naar effectieve en efficiënte ondersteuning en zorg waarmee we de eigen kracht van ouders en jeugdigen versterken, met als doel dat ze zo snel mogelijk en zo goed mogelijk hun eigen leven (weer) vorm kunnen geven. De gemeente heeft op grond van de Jeugdwet een jeugdhulpplicht, die waarborgt dat jeugdigen de hulp ontvangen die zij nodig hebben.

Subdoel: Jeugd in (tijdelijk) kwetsbare posities wordt ondersteund

Activiteiten

- **Wijziging ten opzichte van de Kadernota 2024: Beschikbaar stellen en toewijzen van jeugdhulp**

Omschrijving

Ontwikkeling: Hervormingsagenda jeugdzorg (nationaal)

Het doel van de Hervormingsagenda jeugdzorg is dat het stelsel rondom jeugdigen beter gaat werken en financieel weer houdbaar zal worden. Gemeenten en Rijk zijn het na lange onderhandelingen over de aan de Hervormingsagenda verbonden bezuinigingen in april 2023 eens geworden over een passend financieel kader. Het ingroeipad voor de besparingen wordt verzacht en daarnaast vervalt de extra besparing van €100 mln in 2024 waardoor voor de jaren 2024 en 2025 in totaal €385 mln euro extra ter beschikking komt voor jeugdzorg. Dit laat onverlet dat er een grote opgave ligt op kostenbeheersing die scherpe keuzen gaat vragen. In de Hervormingsagenda zijn zowel maatregelen opgenomen die geld kosten, zoals een verbetering in kwaliteit, als maatregelen die (op de langere termijn) een besparing opleveren. Een groot deel van het besparingspotentieel is echter nog onzeker. Om deze reden is een Commissie van deskundigen ingesteld die in 2023 en 2028 een zwaarwegend advies gaat geven over mogelijke tekorten bij gemeenten. Ook is rekening gehouden met kosten voor de uitrol van maatregelen. De richting van de aanpassingen: een inperking van de reikwijdte van de Jeugdwet, een verbetering van de toegang en integraliteit van het sociaal domein en een versteviging van de sociale basis.

Ontwikkeling: OZJT/ SamenTwente/ Samenwerkingsagenda Regiovisie Jeugdhulp Twente

Regionale samenwerking blijft voor Twenterand onmisbaar voor voldoende kwaliteit, capaciteit en kostenbeheersing. Via de Samenwerkingsagenda Regiovisie Jeugdhulp Twente gaan we regionaal de uitdaging aan om wachtlijsten te bestrijden, afschalen van zorg te bevorderen, intramurale zorg om te zetten naar ambulante zorgvormen en grote voorzieningen om te bouwen naar kleinschalige woonvormen. Deze ombouw heeft effect op de tarieven. Daarom is het noodzakelijk om de instroom te verminderen. Dit gaan we doen door de ontwikkeling van meer ambulante alternatieven. Eigen initiatieven in Twenterand zijn hierbij van belang, maar we zullen dit ook regionaal oppakken in de Samenwerkingsagenda. Voorbeelden hiervan zijn het lokaal ontwikkelen van passende woonvormen voor jongeren (18-/ 18+) met een lichte begeleidingsvraag of de inzet van extra gezinswerk. Hiervoor kunnen in aanloop naar de nieuwe inkoop in 2025 capaciteit en middelen nodig zijn. Er zal dan ook een verschuiving plaats gaan vinden tussen budgetten. Allereerst van intramurale zorg naar ambulante vormen van zorg en daarnaast ook van ambulante vormen van zorg naar ons voorliggend veld. Lokaal is het noodzakelijk om de sociale basis te versterken en om invulling te geven aan normaliseren, preventie en het ontmoedigen van claimedrag. Dit is een belangrijk thema in de IBN en een lange termijn traject met grote financiële impact, maar wel noodzakelijk om de menselijke maat en continuïteit te bieden voor onze inwoners.

Ontwikkeling: Doorontwikkeling toegang tot het sociaal domein en het lokaal team

Twenterand wil komen tot een toekomstbestendig model voor de toegang tot het Sociaal Domein, waarbij de inwoner de weg weet te vinden, de vraag centraal staat, de werkwijze in de toegang eenduidig is en er integraal wordt (samen)gewerkt. Daarnaast vraagt de uitvoering van de Hervormingsagenda Jeugd om een doorontwikkeling van een stevig lokaal team dat zelf ook lichte hulp kan bieden. Samen met betrokken partijen gaan we kijken waar we kunnen verbeteren op een manier die past bij onze schaal en de problematiek van onze inwoners.

Ontwikkeling: Inkoop Jeugdhulp 2025

Het jaar 2024 staat in het teken van de contractering ten behoeve van de inkoop jeugdhulp vanaf 2025. De implementatie start in de tweede helft van 2024 om per 1 januari 2025 van start te kunnen gaan met de nieuwe contracten en afspraken. De gemeente Twenterand draagt bij aan de ontwikkeling van de inkoop door het leveren van capaciteit. Daarnaast zal de implementatie van de nieuwe inkoop ook tijdsinvestering betekenen voor de diverse uitvoerende medewerkers, onder andere door strengere controle van aanbieders aan de voorkant.

Ontwikkeling: Aanbieders onder druk

Binnen het huidige onrustige jeugdhulp- zorglandschap zien we dat de continuïteit van jeugdhulp bij een aantal aanbieders in gevaar komt. Redenen hiervan zijn divers en oorzaken niet eenvoudig te verhelpen. Daarbij kan gedacht worden aan hoge energiekosten, personele kosten of het leveren van zeer specialistische zorg. De risico's op discontinuïteit van jeugdhulp moeten zoveel mogelijk beperkt worden in het belang van de jeugdigen en hun verzorgers. Wanneer in 2024 continuïteitsrisico's ontstaan of voortduren, is het van belang om deze vroegtijdig te signaleren en om ze te beheersen wanneer de ernst ervan toeneemt. Daar waar nodig en mogelijk dienen passende, objectieve en weloverwogen besluiten genomen te worden over het al dan niet (financieel) ondersteunen van jeugdhulpaanbieders.

Ontwikkeling: Onderzoek reële tarieven

In februari 2023 is besloten tot het uitvoeren van een onderzoek naar reële tarieven binnen de raamovereenkomsten van het Twents Model. Binnen het onderzoek zullen de opbouw, uitgangspunten en de kostprijs-elementen getoetst worden. De voorlopige inzichten geven aan dat dit een fors financieel structureel effect heeft op de tarieven en daarmee meerkosten voor de gemeente. In deze begroting anticiperen wij op de uitkomsten. Een nadere toelichting hierop vindt u in de inleiding en de paragraaf financiële ontwikkelingen sociaal domein bij de doelenboom Wmo.

Ontwikkeling: Jeugdbescherming en Jeugdreclassering (JBJR)

De werkdruk in de jeugdbescherming blijft hoog, professionals hebben het zwaar en kinderen en gezinnen kunnen onvoldoende rekenen op tijdige jeugdbescherming en jeugdhulp. In 2023 heeft de regio Twente hierop geanticipeerd door de tarieven te verhogen, waardoor de caseloadnorm omlaag kon. In 2023 is een akkoord gekomen tussen de vakbond en de jeugdbeschermingswerkgevers waardoor de norm voor de caseload nog verder zal dalen. De onderhandelingen landelijk en regionaal zijn nog in volle gang. We blijven de ontwikkelingen volgen. Vooralsnog lijkt het te gaan om een fikse stijging van de kosten, maar desondanks kan dit voor 2024 binnen de begroting worden opgevangen.

Metingen en verplichte indicatoren

Beleidsindicatoren	Begroot 2024	Begroot 2023	2022	2021	2020	2019	2018	Bron
Voor alle jeugdigen zijn er voldoende en toegankelijke voorzieningen								
Aantal activiteiten dat door jongeren zelf wordt georganiseerd bij St. Zorgzaam Twenterand (SZST)	*	100	66	100	42	56	70	Stichting ZorgSaam Twenterand (SZT)
Waar nodig is er ondersteuning en zorg voor jeugdigen en ouders								
Aantal bezoekers CJG Loket	30	30	48	21	34	64	82	SZT
Aantal Bezoekers website Loes.nl	400.000	350.000	514.907	326.273	364.556	337.134	296.265	SZT/GGD
Aantal uitgevoerde trajecten BOR	5	5	4	3	3	5	4	Humanitas
Aantal uitgevoerde trajecten Homestart	3	5	3	0	1	2	1	Humanitas
Er is een sluitende keten van tijdige vroeg signalering en doorgeleiding naar ondersteuning en zorg								
Aantal jongeren gemeld in het zorgnetwerk door SZT	*	130	152	125	74	46	57	SZT
Kwetsbare jeugd incl. jeugdgroepen wordt/ worden ondersteund								
Aantal individuele coaching plannen door SZT	*	50	38	28	17	20	13	SZT
Aantal jeugdige/jongvolwassen vrijwilligers dat betrokken is bij het jongerenwerk van SZT	*	250	136	157	24	108	188	SZT
Een overzicht van vrij toegankelijke voorzieningen per kern.	gereed	1	1	1	1	1	gereed	
Totaal aantal jeugdhulpvoorzieningen (wordt vervangen door nieuwe)	-	1.850	1.144	1.040	1.292	717	951	Interne systemen
totaal aantal jeugdigen uniek (wordt nieuwe indicator)	-	820	689	661	733	-	-	Interne systemen
Er is een expertisecentrum duurzame gezinsvormen gerealiseerd	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee			
er is een regionaal meldpunt loverboyproblematiek / mensenhandel Twente gerealiseerd	Ja	Ja	Ja	Ja	Nee			
De vier jeugdwelzijnorganisaties zijn betrokken bij herpositionering jongerenwerk hebben gezamenlijke werkafspraken gemaakt *	n.v.t.	n.v.t.	Nee	Nee	Ja			

Vernieuwde beleidsindicatoren **	Begroot 2024	Begroot 2023	2022	2021	2020	2019	2018	Bron
Totaal aantal unieke jeugdigen dat geïndiceerde zorg heeft ontvangen***	1.050	-	1.048	-	-	-	-	Interne systemen
Totaal aantal unieke jeugdigen met verblijf ****	150	-	149	-	-	-	-	Interne systemen
Totaal aantal unieke jeugdigen met ambulante zorg ****	950	-	935	-	-	-	-	Interne systemen
Totaal aantal unieke jeugdigen met een maatregel (ondertoezichtstelling of uithuisplaatsing) ****	140	-	136	-	-	-	-	Interne systemen

* In 2021 is door de Raad bepaald dat het jongerenwerk door één organisatie moet worden uitgevoerd. Op 7 februari 2023 heeft de gemeenteraad besloten dat er een subsidieregeling met tender wordt uitgeschreven om te komen tot een toewijzing van de subsidie voor jongerenwerk. In 2024 staat daarom niet vast welke organisatie het jongerenwerk gaat uitvoeren en zijn de indicatoren gekoppeld aan jongerenwerk nog niet in te schatten.

** Vanwege systeemveranderingen, met verschillende BI (Business Intelligence) mogelijkheden, en eerdere problemen rondom data verzameling zijn de huidige definities aangescherpt. Ook kunnen we de uitsplitsing maken van de diverse categorieën jeugdhulp die worden geboden.

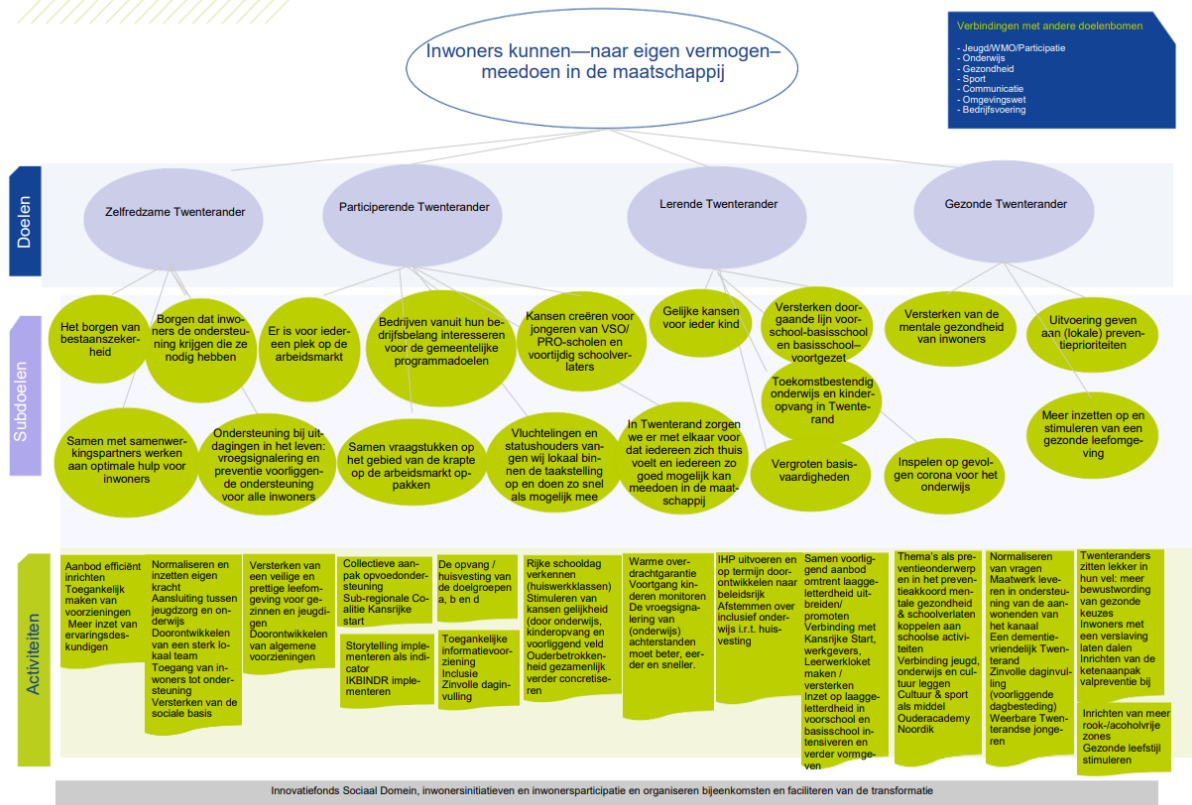
*** Dit betreft het aantal unieke BSN's met een lopende indicatie in het aangegeven jaar

**** Jeugdigen kunnen meerdere soorten geïndiceerde zorg ontvangen. Om die reden tellen deze indicatoren niet precies op tot het aantal unieke jeugdigen dat geïndiceerde zorg heeft ontvangen

Doelenboom Transformatie Sociaal Domein

Doelenboom Transformatie Sociaal Domein

Doelenboom Ontwikkelprogramma Transformatie Sociaal Domein 2024

Beoogd maatschappelijk effect

In Twenterand willen we dat iedereen -naar eigen vermogen- mee kan doen in de samenleving. Gemeente, inwoners, maatschappelijke organisaties, ondernemers en verenigingen moeten voor elkaar klaar staan en de handen ineenslaan. Om hieraan te werken de komende jaren is het nieuwe sociaal beleid in onze integrale beleidsnota 2023-2026 vastgelegd: overkoepelende doelen voor verschillende levensgebieden worden hierin beschreven. Het bereiken van de doelen gaat aan de hand van verschillende activiteiten, waarvan de invulling samen met betrokkenen wordt gedaan middels de maatschappelijke agenda. De doelenboom Transformatie behelst dus het raamwerk van de maatschappelijke agenda (MAG). Daarbij is dit het vertrekpunt, maar is niet alles in beton gegoten en kunnen door in te spelen op kansen activiteiten uitgeruild worden. De MAG is omvangrijk zoals in de activiteitenlaag in de doelenboom hierboven is weergegeven. De prioriteiten van 2024 zijn een selectie van bovenstaande activiteiten en staan tekstueel hieronder per subdoel vermeld.

In de MAG wordt vastgesteld wat er nodig is voor realisatie van de ambities voor de zelfredzame, participerende, lerende en gezonde Twenterander. Hierbij wordt er op een nieuwe manier gewerkt: we stellen doelen (integrale beleidsnota) en kijken vervolgens naar de resultaten die we gezamenlijk moeten behalen of verbeteren om deze doelen te behalen. Aan de hand van de resultaten worden de activiteiten aangepast. Om de doelen en resultaten te behalen is samenwerking van groot belang: organisaties, verenigingen, ondernemers en inwoners nemen zelf initiatief en bedenken hoe we de doelen samen gaan bereiken. Zo zorgen we er samen voor dat elke Twenterander mee kan doen en dat de sociale basis zo sterk mogelijk is.

Doel: Zelfredzame Twenterander

Elke inwoner kan voorzien in zijn bestaan en kan meedoen aan de samenleving.

Doel: Participerende Twenterander

Elke inwoner neemt deel en draagt bij aan de maatschappij.

Doel: Lerende Twenterander

Inwoners krijgen en benutten kansen om zich te (blijven) ontwikkelen.

Doel: Gezonde Twenterander

Inwoners zijn gezond en hebben een gezonde leefstijl.

Subdoelen

Subdoel: Borgen dat inwoners de ondersteuning kunnen krijgen die ze nodig hebben

Alle inwoners moeten zo lang als mogelijk thuis kunnen wonen en iedereen moet mee kunnen doen aan het dagelijkse leven: die ambitie heeft gemeente Twenterand. Onze inwoner die niet op eigen kracht, met behulp van het (sociaal) netwerk of voorliggend veld zijn probleem kan oplossen, wordt de ondersteuning geboden die noodzakelijk is waarbij relevante informatie over dit onderwerp voor iedereen toegankelijk is en de ondersteuning op een financieel verantwoorde manier geboden worden.

Activiteiten

- **Normaliseren en inzetten eigen kracht**

Omschrijving

Professionals in Twenterand werken vanuit hetzelfde beeld van normaliseren en eigen kracht, waarbij er meer acceptatie is voor onder andere problemen met opvoeden en opgroeien. Binnen de sociale basis wordt laagdrempelige ondersteuning geboden. Samen met professionals, inwoners en jongeren worden deze ambitie en daarbij passende activiteiten verder uitgewerkt.

- **Toegang van inwoners tot ondersteuning**

Omschrijving

Door middel van een analyse van de huidige situatie en het opstarten van een ontwerptraject voor de verbetering van de toegang in 2024, wordt de toegang van inwoners tot ondersteuning vergemakkelijkt en verbeterd. Dit traject wordt samen met het voorliggende veld opgepakt.

Subdoelen

Subdoel: Samen met samenwerkingspartners werken aan optimale hulp voor alle inwoners

Door zelf de beleidsregie te houden en concrete doelen te stellen, wordt er sturing gegeven aan de activiteiten van betrokken organisaties. Samen met hen werken we aan goede, beschikbare en betaalbare hulp om zo vroeg mogelijk en zo dichtbij mogelijk passende ondersteuning te kunnen bieden aan inwoners die vastlopen.

Activiteiten

- **Versterken van een veilige en prettige leefomgeving voor gezinnen en jeugdigen**

Omschrijving

Professionals in Twenterand herkennen onveilige situaties in de gemeente en weten hoe ze hierbij moeten handelen. Daarnaast worden inwoners toegerust met handvatten om met onveilige situaties om te gaan en met informatie over waar ze hun zorgen en/of signalen kunnen delen. Uitwerking vindt plaats in de maatschappelijke agenda met betrokken partijen.

- **Doorontwikkelen van algemene voorzieningen**

Omschrijving

Om inwoners op een laagdrempelige manier zo vroeg mogelijk ondersteuning te kunnen bieden, is het noodzakelijk dat algemene en voorliggende voorzieningen toegankelijker worden. Hierop moet de sociale basis worden toegerust en daarom wordt de inzet van de praktijkondersteuners van de huisartsen uitgebreid, wordt inzet op het systeem rondom jongeren gefaciliteerd (jongerenwerk en gezinswerk) en wordt er gezorgd voor passende ondersteuning voor mantelzorgers. De uitwerking en uitvoering vindt plaats in 2024.

Subdoelen

Subdoel: Ondersteuning bij uitdagingen in het leven: vroegsignalering en preventieve voorliggende ondersteuning voor inwoners

Opvoedondersteuning wordt nu door veel organisaties geboden en is vaak onderdeel van een integraal hulpverleningsplan en regulier werk. Er ontbreekt echter een lokale collectieve aanpak op opvoedondersteuning waarbij actief wordt gereageerd op signalen vanuit de samenleving. Samen met zorgorganisaties en voorliggende partners wordt deze werkwijze ontwikkeld en in 2024 uitgewerkt.

Activiteiten

- **Collectieve aanpak opvoedondersteuning**

Omschrijving

Voorliggende organisaties gaan collectief aanbod ontwikkelen op basis van signalen uit de samenleving rondom opvoeden en opgroeien. Door een snel veranderende samenleving veranderen ook de vragen van (toekomstige) ouders. Door hier passende en laagdrempelige ondersteuning op te organiseren kunnen ouders hun vragen stellen en zelfverzekerd inspelen op veranderingen of signalen van hun kind.

- **Sub-regionale Coalitie Kansrijke start**

Omschrijving

De coalitie Kansrijke Start is een samenwerking tussen gemeente en diverse zorgprofessionals met als doel de meest kwetsbare gezinnen effectief ondersteunen. Door de coalitie sub-regionaal vorm te geven, wordt eenduidigheid gecreëerd. Deelname en intensivering van deze samenwerking vindt plaats in 2024.

Subdoelen

Subdoel: Er is voor iedereen plek op de arbeidsmarkt

De stap naar de reguliere arbeidsmarkt is niet voor iedereen makkelijk. De gemeente Twenterand wil dat iedereen mee kan doen. Dat hoeft niet een betaalde baan te zijn wanneer iemand dit (nog) niet kan, dit kan ook een traject zijn om te werken aan het stoppen of verminderen van een verslaving, een dagritme te creëren, een opleiding te volgen, vrijwilligerswerk te verrichten, noem maar op.

Activiteiten

- **Storytelling implementeren als indicator**

Omschrijving

Wat is jouw verhaal? Dat is de gedachte achter storytelling. In het sociaal domein en dan specifiek de arbeidsmarkt hebben we het vaak over cijfers en resultaten. Het verhaal is echter nooit zichtbaar, terwijl we met deze verhalen een meerwaarde kunnen creëren voor de lezer. Door het implementeren van storytelling als indicator worden bereikte effecten zichtbaar. Hierbij wordt wederom samengewerkt met betrokkenen als inwoners, Ontplooi en Larcom.

- **IKBINDR implementeren**

Omschrijving

IKBINDR is een initiatief waarbij een leven lang ontwikkelen wordt gepromoot. Met een gratis zakelijk lidmaatschap draagt de werkgever bij aan een positieve leercultuur en scholing van medewerkers. Bij implementatie van dit programma worden werknemers geprikkeld om zich te blijven ontwikkelen. Uitwerking vindt plaats in 2024.

Subdoelen

Subdoel: In Twenterand zorgen we er met elkaar voor dat iedereen zich thuis voelt en iedereen zo goed mogelijk mee kan doen in de maatschappij

Iedereen hoort erbij! In Twenterand moeten alle inwoners gelijkwaardig mee kunnen doen en zich thuis voelen in de gemeente, zonder dat diversiteitsfactoren (geloof, afkomst, opleidingsniveau en seksualiteit) een rol spelen. Inclusie is dus meedoen in de breedste zin van het woord. Vanuit de maatschappij wordt er nog te vaak gezien dat onder andere toegankelijkheid niet altijd even vanzelfsprekend is: toegankelijkheid van openbare ruimtes, toegankelijkheid van informatie, maar ook toegankelijkheid naar zinvolle daginvulling zijn aandachtspunten.

Activiteiten

- **Toegankelijke informatievoorziening**

Omschrijving

Relevante informatie moet voor iedereen beschikbaar zijn, altijd. De leesbaarheid van brieven en vindbaarheid op de website worden bijvoorbeeld onder de loep genomen. Samen met partners wordt er ook in 2024 gewerkt aan deze vorm van toegankelijkheid.

- **Inclusie**

Omschrijving

Inclusie vraagt om interactie. In 2024 wordt onderzocht of er een adviesraad Inclusie gevormd kan worden, waar bijvoorbeeld beleidsstukken maar ook ruimtelijke plannen en online uitingen getoetst kunnen worden. Zo wordt er samen met ervaringsdeskundigen gewerkt aan de participatie en zelfredzaamheid van alle Twenteranders.

Subdoelen

Subdoel: Versterken doorgaande lijn voorschool - basisschool en basisschool - voortgezet

Een zo goed mogelijke overdracht tussen voorschool, basisschool en het voortgezet onderwijs: dat is het doel. Het stimuleren van ouderbetrokkenheid is een speerpunt: ouders kennen hun kind als geen ander en kunnen vaak goed aangeven wat het kind nodig heeft. Als ouders zo vroeg mogelijk meegenomen worden in de ontwikkeling van hun kind op de voorschool, kunnen ze een grotere rol spelen in de vervolgstappen.

Activiteiten

- **Voortgang kinderen monitoren**

Omschrijving

In samenwerking met de GGD wordt er een VVE-monitor ontwikkeld en ingevoerd. Deze vindt in 2024 zijn beslag en wordt samen met de VVE-aanbieders geïmplementeerd.

Subdoelen

Subdoel: Vergroten van basisvaardigheden

Voor het vergroten van de zelfredzaamheid is het belangrijk dat inwoners voldoende basisvaardigheden hebben. Een onderdeel hiervan is goed kunnen lezen en schrijven. Dit is voor zowel beroepsbevolking als voor jongeren van belang: daarom is de doelgroep breed.

Activiteiten

- **Samen voorliggend aanbod omtrent laaggeletterdheid uitbreiden/promoten**

Omschrijving

De ambitie is om meer organisaties in de sociale basis te trainen in het herkennen en verwijzen van mensen met lage basisvaardigheden naar voorliggend aanbod.

- **Inzet op laaggeletterdheid in voorschool en op basisschool intensiveren en verder vormgeven**

Omschrijving

Het onderwijs – te beginnen bij de voorschool – speelt een belangrijke rol in zowel het signaleren, benoemen, aanpakken en doorverwijzen van zowel kinderen als hun ouders. Hoe eerder onderwijsachterstanden gesignaleerd worden hoe sneller er passende ondersteuning geboden kan worden. Geïntensiveerde samenwerking en inzet met/op scholen is daarom essentieel.

Subdoelen

Subdoel: Versterken van de mentale gezondheid van inwoners

Mentale gezondheid is van belang om optimaal te kunnen genieten, tevreden te zijn, positief te denken en om veerkrachtig om te kunnen gaan met tegenslagen. Door gebeurtenissen in persoonlijke sfeer of maatschappelijke ontwikkelingen kan de mentale gezondheid in het gedrang komen. Denk aan stress door oplopende kosten, eenzaamheid, dementie en het gevoel niet meer mee te kunnen met de veranderende maatschappij. Gemeente Twenterand wil inwoners hierbij (laten) ondersteunen.

Activiteiten

- **Maatwerk leveren in ondersteuning van de aanwonenden van het kanaal**

Omschrijving

Binnen de gemeente is deze specifieke doelgroep inwoners van belang. Dit is een doelgroep die veel last heeft van stress, depressie en andere gezondheidsproblemen door de onzekere situatie waarin ze verkeren. Binnen het project is hier blijvende aandacht voor. Dit loopt ook in 2024 onverminderd door.

- **Een dementievriendelijk Twenterand**

Omschrijving

Twenterand vergrijst. Om die reden is het van belang onze gemeente toe te rusten op de toekomst: er zullen namelijk meer mensen met dementie komen. Om de gehele sociale basis van inwoners handvatten te bieden om met deze ontwikkeling om te gaan, wordt er ingezet op een meer dementievriendelijk Twenterand.

Subdoelen

Subdoel: uitvoering geven aan (lokale) preventieprioriteiten

De zorgkosten blijven toenemen. Om de betaalbaarheid van het stelsel op de lange termijn te kunnen garanderen wordt er steeds meer ingezet op preventie: het voorkomen van gezondheidsproblemen in plaats van het medicaliseren ervan. Vroegsignalering, bewustwording en normalisering zijn hierbij van groot belang.

Activiteiten

- **Twenteranders zitten lekker in hun vel: meer bewustwording van gezonde keuzen**

Omschrijving

Binnen de gemeente wordt de gezonde leefstijl op een positieve manier uitgedragen. Hierbij wordt gekeken naar verschillende (risico)doelgroepen en hoe we hen het beste kunnen verleiden tot het maken van gezonde keuzen. Ook gaat het hierbij niet om pleisters plakken maar wordt er naar de gehele situatie gekeken.

- **Inrichten van de ketenaanpak valpreventie bij ouderen**

Omschrijving

De gevolgen van een val leiden tot hoge kosten voor de gehele maatschappij. Omdat gemeenten het dichtst bij de inwoners staan, is het inrichten van de ketenaanpak een gemeentelijk project geworden. Samen met betrokkenen wordt de ketenaanpak vormgegeven en wordt de sociale basis toegerust op deze nieuwe aanpak.

Subdoelen

Subdoel: Stimuleren van een gezonde leefomgeving

Twenterand is een plattelandsgemeente waar ongezonde leefstijl ook voorkomt, door roken en weinig bewegen doordat bijvoorbeeld inwoners gewend zijn om vaak de auto te pakken. Door gezondheid onderdeel te maken van ruimtelijk beleid worden stappen gezet tot een leefomgeving die meer aanzet tot gezond gedrag. Ook moet er aandacht zijn voor gezonde prikkels, in plaats van ongezonde prikkels.

Activiteiten

- **Inrichten van meer rook-/alcoholvrije zones**

Omschrijving

Het inrichten van rookvrije zones is vanuit de Rijksoverheid verplicht. In 2024 worden nadere stappen gezet. Gedacht wordt aan speelplekken rookvrij en aandacht voor het rookvrij maken van verenigingen en organisaties.

Subdoelen

Beleidsdocumenten

De Maatschappelijke Agenda is in ontwikkeling en gebaseerd op de Integrale Beleidsnota Sociaal Domein 2023-2026.

Wat mag het kosten programma Sociaal Domein

Overzicht van baten en lasten

	2024	2025	2026	2027
Lasten per doelenboom				
Sociale zaken	17.220.081	16.824.881	16.462.216	16.530.639
Maatschappelijke ondersteuning	14.246.691	14.851.335	15.583.275	16.110.577
Gezondheidszorg	951.330	973.663	978.312	978.899
Onderwijs	4.835.640	4.994.278	5.061.264	5.133.342
Jeugd	20.268.275	20.922.129	21.700.033	22.456.249
Totaal programma lasten	57.522.017	58.566.286	59.785.100	61.209.705
Baten per doelenboom				
Sociale zaken	7.873.604	7.875.653	7.877.682	7.877.682
Maatschappelijke ondersteuning	6.246.115	6.018.928	5.505.444	5.510.589
Gezondheidszorg	0	0	0	0
Onderwijs	1.091.725	1.095.573	1.098.725	1.101.939
Jeugd	708	725	740	755
Totaal programma baten	15.212.152	14.990.880	14.482.591	14.490.965
Totaal saldo van baten en lasten	-42.309.865	-43.575.406	-45.302.509	-46.718.740
Mutaties reserves	286.160	314.906	260.029	248.875
Geraamd resultaat	-42.023.705	-43.260.500	-45.042.480	-46.469.865